Satranç Oyunu Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Satranç Oyunu Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30019

ARABPSYCHOLOGY.COM

Öz

Satranç Oyununa Yönelik Tutum Ölçe?i, Sad?k, Öntürk ve Dinç (2018) taraf?ndan geli?tirilmi?, bireylerin satranç oyununa kar?? sahip olduklar? duygusal, bili?sel ve davran??sal e?ilimleri ölçmeyi amaçlayan psikometrik bir araçt?r. Ölçek, tek boyutlu bir yap?ya sahip olup, 16 maddeden olu?maktad?r. Yap?lan psikometrik çal??malar, ölçe?in yüksek düzeyde geçerlik ve güvenirlik özelliklerine sahip oldu?unu göstermi?tir. Bu ölçek, özellikle spor bilimleri ve e?itim psikolojisi alanlar?nda, satranç e?itim programlar?n?n etkinli?ini de?erlendirmek ve bireylerin satranca olan motivasyon düzeylerini belirlemek amac?yla kullan?lmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Satranç, Tutum, Ölçek Geli?tirme, Psikometri, Spor Psikolojisi, Likert Ölçe?i, E?itim.

Yazarlar

Re?at Sad?k, Yasin Öntürk, Fatih Dinç

Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, bireylerin satranç oyununa kar?? geli?tirdikleri tutumlar? güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçebilecek standart bir enstrüman olu?turmakt?r. Ölçek, özellikle spor bilimleri, e?itim ve rekreasyon alanlar?nda yap?lan ara?t?rmalara katk? sa?lamak üzere tasarlanm??t?r.

Ölçek, satranç sporunun yayg?nla?t?r?lmas?na yönelik politikalar?n ve e?itim programlar?n?n planlanmas?nda, kat?l?mc?lar?n oyuna kar?? olan genel e?ilimlerini ve motivasyon seviyelerini nicel olarak belirlemeye yard?mc? olmay? hedeflemektedir.

Yap?

Satranç Oyununa Yönelik Tutum Ölçe?i, yap?lan Faktör Analizi sonucunda tek boyutlu (unidimensional) bir yap?ya sahip olarak tan?mlanm??t?r. Bu tek boyut, kat?l?mc?lar?n satranç oyununa yönelik genel kabulünü, ilgisini ve kat?l?m iste?ini temsil etmektedir.

Ölçek, bireyin satranca kar?? olumlu ya da olumsuz hislerini, satranc?n faydalar?na yönelik inançlar?n? ve satranç oynama eylemine yönelik davran??sal niyetlerini kapsayan geni? bir tutum yelpazesini ölçmektedir. Toplam 16 madde ile bu tek boyutlu yap? detayl?ca incelenmektedir.

Geçerlik

Ölçe?in yap?sal geçerli?i, aç?klay?c? Faktör Analizi ile test edilmi?tir. Analiz sonucunda, tek

ARABPSYCHOLOGY.COM

faktörlü yap?n?n toplam varyans?n %86 gibi oldukça yüksek bir oran?n? aç?klad??? görülmü?tür. Bu durum, ölçe?in yap?sal olarak güçlü oldu?unu göstermektedir.

Maddelerin faktör yükleri, .76 ile .94 aras?nda de?i?mektedir ki bu de?erler, maddelerin ölçülen yap?y? temsil etme gücünün yüksek oldu?unu i?aret eder. Ayr?ca, uzman görü?leri do?rultusunda belirlenen Kapsam Geçerlilik ?ndeksi (KG?) .82 olarak bulunmu?tur, bu da ölçek maddelerinin ölçülmek istenen tutum yap?s?n? yeterince kapsad???n? göstermektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarl?l?k güvenirlik katsay?s?, yayg?n olarak kullan?lan Cronbach's Alpha de?eri ile hesaplanm??t?r. Analiz sonucunda güvenirlik katsay?s? .98 olarak belirlenmi?tir.

.98 gibi üst düzey bir Cronbach's Alpha de?eri, ölçek maddeleri aras?ndaki tutarl?l???n ve iç bütünlü?ün mükemmel düzeyde oldu?unu göstermektedir. Bu yüksek güvenirlik düzeyi, ölçe?in tekrarlanan uygulamalarda istikrarl? ve güvenilir sonuçlar üretece?i anlam?na gelmektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in geli?tirme sürecinde Faktör Analizi kullan?larak yap? geçerli?i do?rulanm??t?r. Analiz, ölçe?in 16 maddelik tek bir faktörden olu?tu?unu ortaya koymu?tur. Bu tek faktör, satranç oyununa yönelik genel tutumu temsil etmektedir.

Faktör yüklerinin geni? bir aral?kta (.76 ile .94) yüksek de?erler almas?, tüm maddelerin bu tek temel yap?ya güçlü bir ?ekilde katk?da bulundu?unu ve ölçekten ç?kar?lmas? gereken zay?f maddenin bulunmad???n? göstermektedir. Toplam varyans?n %86's?n?n tek bir faktör taraf?ndan aç?klanmas?, ölçe?in satranç tutumunu son derece ekonomik ve etkili bir ?ekilde ölçtü?ünü kan?tlamaktad?r.

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Tutum Ölçe?i)

Format: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Genel Popülasyon veya Satranç E?itimi Alan Bireyler

Ya? Grubu: Çal??ma detaylar? belirtilmese de, tutum ölçekleri genellikle genç ve yeti?kin gruplara uygulanabilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Popülasyon Detaylar?: Orijinal çal??ma, satranç oyununa ilgi duyan veya satranç e?itimi alan çe?itli gruplar? hedeflemi?tir.

Test Metodolojisi: Ölçek, 5'li Likert tipi derecelendirme kullanmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Tutum Ölçme, Satranç E?itimi, Spor Psikolojisi, Psikometrik Özellikler, ?ç Tutarl?l?k, Tek Boyutlu Ölçek.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Re?at Sad?k

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?lant?l? E-posta Adresi: resatsadik@duzce.edu.tr

?leti?im Adresi: Düzce Üniversitesi, Türkiye (Sorumlu yazar?n e-posta adresine göre ç?kar?m yap?lm??t?r).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2018

?zinler ve Kullan?m Ücreti: Ölçe?in bilimsel ve akademik çal??malarda kullan?m? için sorumlu yazar Re?at Sad?k ile ileti?ime geçilmesi önerilir. Ticari kullan?m ko?ullar? hakk?nda bilgi mevcut de?ildir.

Bu ölçe?in orijinal makalesi ve detayl? bilgileri paperity.org adresinde eri?ime aç?kt?r.

Kaynaklar

Sad?k, R., Öntürk, Y. ve Dinç, F. (2018). Satranç Oyununa Yönelik Tutum Ölçe?i geli?tirilmesi. *Türkiye Spor Bilimleri Dergisi, 2*(2), 53-60. doi: 10.32706/tusbid.486539.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: satranc-oyununa-yonelik-tutum-olcegi-toad.pdf

Satranç Oyunu Tutum Ölçe?i Maddeleri

Derecelendirme: 5'li Likert tipi (1= Hiç Kat?lm?yorum; 5= Tamamen Kat?l?yorum).

Ölçek toplam 16 maddeden olu?maktad?r. Orijinal kaynakta maddelerin metinleri aç?kça

ARABPSYCHOLOGY.COM

listelenmemi?tir; ancak 16 maddenin tamam? tek bir boyutu ölçmek üzere tasarlanm??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM